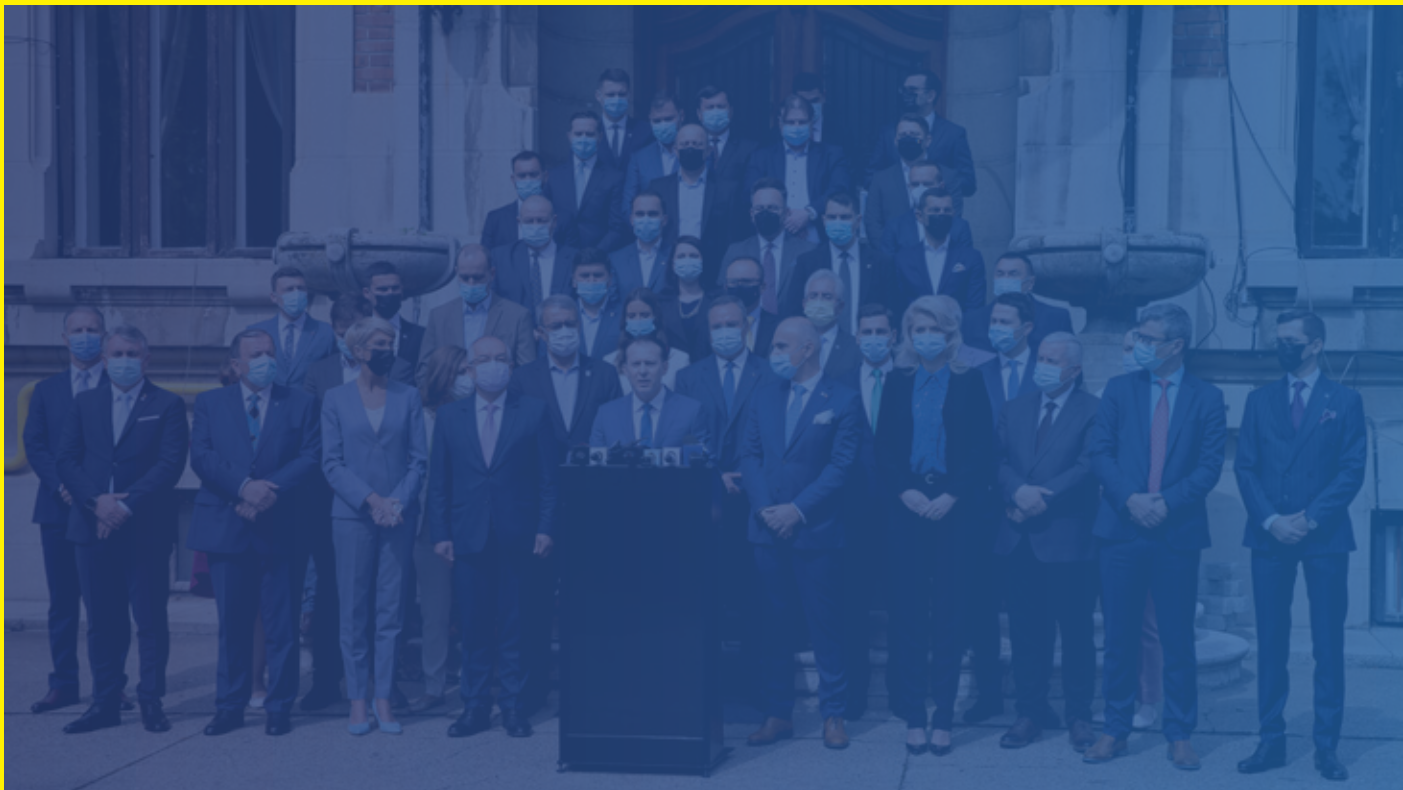

FLORIN V. CÎȚU – MOȚIUNEA ROMÂNIA LIBERALĂ –
CONGRESUL PARTIDULUI NAȚIONAL LIBERAL 2021

ROMÂNIA LIBERALĂ

Alege doctrina
liberală autentică!

ESTE MOMENTUL SĂ SPUNEM ÎMPREUNĂ: SUNTEM LIBERALI!

AM ALES PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL pentru a fi și a lucra împreună cu voi, oameni care nu au încetat să creadă în România, în șansa societății de a se desprinde de tarele comunismului, de etatism, oameni care recunosc rolul fundamental al pieței libere, al proprietății private și al antreprenoriatului pentru dezvoltarea sănătoasă a țării.

PNL are menirea istorică să schimbe paradigma de care nu am reușit să ne debarasăm cu adevărat încă de la crearea României moderne și până astăzi, să schimbe percepția societății că statul este omnipotent, protector și paternalist.

elitelor din fiecare nouă generație și menținerea lor în țară vor fi posibilă numai prin schimbarea percepției, prin înțelegerea rolului eroic pe care-l au cei care încep o afacere, care generează bunuri ce servesc bunăstării generale, plătesc salarii și taxe și, în cele din urmă, generează profit.

Am găsit, în voi, colegii mei, valorile pe care le prețuiesc și le pun în practică: inițiativa, fermitatea, pragmatismul.

Suntem în PNL pentru că suntem liberali. Pentru că apărăm drepturile cetățenilor, proprietatea și piața liberă. Pentru că vrem ca legea și administrația să ofere fiecărui român șanse egale de a prospera.

Suntem în PNL pentru că avem o viziune antreprenorială asupra administrației. O dovedesc zi de zi primarii noștri la care alții privesc cu invidie. Suntem în PNL pentru că avem curajul de nu sta pe margine. Am dovedit, în plină criză economică și sanitară, că măsurile liberale pe care le-am adoptat produc creșterea economică așteptată. Suntem în PNL pentru că nu cedăm șantajelor și manipulării. O dovedește spiritul de echipă exemplar al ultimelor luni.

Esența liberalismului: proprietatea privată și toate corolarele care decurg din aceasta – ordinea pieței libere, încrederea în capacitatea antreprenorială și buna funcționare a democrației – nu s-au bucurat de atenția cuvenită în societatea românească, ci au fost mai degrabă stigmatizate.

Mediul politic, dar și societatea civilă sunt încă tributare unor mentalități preponderent etatiste. Din nefericire, statul continuă încă să fie văzut ca o sursă a prosperității și i se cere intervenția la fiecare pas.

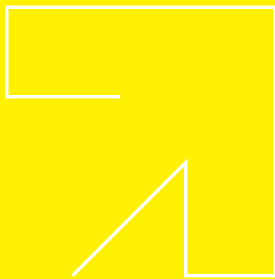
Așadar, noi, liberalii, avem datoria de a revigora potențialul inovator și antreprenorial al societății, iar atragerea

Este momentul să ne asumăm public aceste valori.

O așteaptă alegătorii noștri. În ultimii ani, partidele de dreapta au făcut jocul stângii: s-au concentrat pe identificarea pripită de soluții punctuale la probleme mici și pe termen scurt. Trebuie să ieșim din acest impas și să reintrăm în luptă pe tărâmul „ideilor mari”. Trebuie să readucem în atenția electoratului, prin dialog și proiecte, temele mari care ne definesc.

Este momentul să ne întoarcem la doctrina liberală autentică.

Orice întârziere în asumarea hotărâtă a principiilor și valorilor liberale este o victorie pentru populismele iliberale care

pot arunca România în haos, dar și pentru stânga abonată la bugetul de stat care poate întoarce România în faliment. Orice ezitare ne costă încrederea alegătorilor prezenți sau viitori pe care contradicțiile îi deranjează.

Este momentul să luăm o decizie și să vorbim public într-o singură voce.

Vin înaintea voastră și în calitate de Prim-ministru, și vă spun că obiectivul

pentru 2024 este ca guvernarea PNL să aibă continuitate. În acești 8 ani de guvernare pe care îi propun, vom avea datoria să închidem și restanțele pe care România le-a acumulat la nivelul infrastructurii în ultimii 30 de ani și unde avem șansa de a beneficia de fonduri UE fără precedent.

Aceste proiecte cer coerență și consecvență, un PNL unit ideologic și concentrat pe rezultate.

AICI SE ÎNCHEIE DEPENDENȚA DE TRECUT ȘI REZISTENȚA LA LIBERTATE!

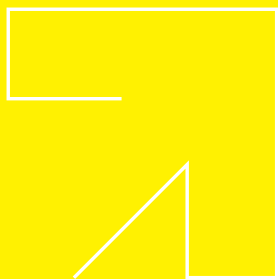
DACĂ, TIMP DE APROAPE 150 DE ANI, dezvoltarea în România a fost centrată pe stat, iar cetățeanul a fost dominat de stat, viziunea ROM NIEI LIBERALE se concentrează pe cetățean și pe comunitățile locale, vizând aducerea relației stat-cetățean la normalitatea naturii sale: cetățeanul nu este inventat pentru stat, ci statul este creația indivizilor și a comunităților locale, având menirea de a servi intereselor acestora. Statul trebuie să protejeze proprietatea și libertatea, alunecând cât mai puțin în ispita oportunismului sau a despotismului.

Istoria ne arată că, oricât de bine intenționate ar fi, intervențiile guvernamentale tind să amplifice problemele existente, nu să le soluționeze. Explicația stă în aceea că, prin natura sa, statul nu creează avuție, ci doar redistribuie – interesat – avuția produsă în sfera privată și creează astfel condiții propice de manifestare pentru caracterele precare, căutătoare de beneficii din

administrarea banilor publici și predispuse unui comportament oportunist și corupt.

Pentru acțiunea politică a proiectului ROM NIEI LIBERALE, obiectivul reducerii substanțiale a rolului statului dobândește o prioritate absolută. Aceasta înseamnă că orice măsură sau instituție politică trebuie privită și cântărită în funcție de măsura în care contribuie sau nu la reducerea implicării statului în economie.

Pe parcursul întregii perioade de tranziție românească, implementarea anevoioasă a reformelor și politicilor economice a fost cauzată atât de neîncrederea în instituțiile pieței, cât și de interesele celor care susțin o politică de intervenție activă a statului în toate sectoarele vieții publice și private. Astfel, în anii tranziției la economia de piață, de-a lungul anilor de preaderare, dar și în anii curenți ai perioadei post-aderare, interesele acestei elite au inclus controlul aproape exclusiv de către guvern atât a procesului de integrare economică, cât și a celui de

transformare sistemică a societății românești.

În aceste condiții, performanțele nesatisfăcătoare ale economiei au fost atribuite intervențiilor guvernamentale. Totodată, interesele celor care susțin rolul conducător al statului în viața politică au împiedicat identificarea atât a cauzelor declinului și stagnării economice, cât și a soluțiilor eficiente pentru rezolvarea acestor probleme. Astfel, răspunsul la aceste provocări s-a concretizat prin implementarea unor reforme parțiale, a căror rezultat a fost agravarea dificultăților existente.

Pe fundalul ezitărilor în susținerea ritmului

oprirea-pornire a proceselor de reformă).

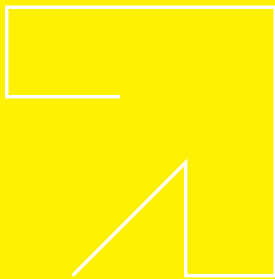
În perioada curentă, postaderare, noua sa ipostază devine modelul intervenționismului discreționar (supus intereselor conjuncturale ale diferitelor grupuri de presiune și putere). Ambele ipostaze ale modelului de dezvoltare centrat pe stat au determinat apariția și dezvoltarea unor relații simbiotice între burocrația statală și aliații acesteia din cercurile de afaceri și grupul liderilor de sindicat; aceste relații simbiotice au perpetuat intervențiile guvernamentale excesive, în timp ce interesele comune ale simbiozei au acționat în sensul vicierii

A venit timpul unei schimbări de paradigmă. Este nevoie să ne îndreptăm atenția asupra valorilor autentice liberale precum libertatea, spiritul întreprinzător, responsabilitatea personală. În acest sens, este imperativ să readucem în centrul discuției instituția proprietății private și să descătușăm spiritul antreprenorial care continuă să fie înăbușit de reglementări, de o povară fiscală excesivă și de un aparat birocratic supradimensionat și ineficient. A sosit clipa să recunoaștem că dezvoltarea poate veni numai în măsura în care avem un cadru instituțional propice economisirii și alocării resurselor prin mecanismul pieței libere.

și a substanței reformelor, burocrația statală – care a avut și are cel mai mult de pierdut de pe urma unor transformări profunde – a reușit să exercite influența necesară pentru a sugera și impune cel mai convenabil model al reformelor și politicilor din perspectiva conservării puterii sale: modelul de dezvoltare centrat pe stat. În perioada tranziției și preaderării, ipostaza sa a fost modelul stop-and-go (caracterizat prin alternanța

sau al subminării forței reformatoare și transformatoare a politicilor economice. Pornit încă de la începutul anilor '90, fenomenul s-a perpetuat până în prezent, chiar dacă o parte dintre actori au fost schimbați ca urmare a alternanței la putere din anii 1996, 2000, 2004, 2008, 2012 și 2016.

Susțin cu tărie că este momentul să punem punct confuziilor și perspectivelor ambigue care s-au tot perindat prin spațiul

PNL poate și trebuie să ghideze societatea românească în viitor, dar pentru a putea face acest lucru are nevoie să fie, la rândul său, ghidat de o viziune complet limpede, aceea de a desăvârși tranziția postcomunistă și de a readuce țara în rândul celorlalte societăți avansate.

public încă de la începuturile tranziției românești. Este momentul să recunoaștem că problema fundamentală a economiei postcomuniste a fost lupta de a menține controlul statului asupra a cât mai multor sectoare și aspecte sociale. De aici au izvorât toate problemele pe care le-au decontat generația părinților noștri și pe care acum trebuie să le îndreptăm noi: lipsa de responsabilitate individuală și proliferarea mentalității antisociale, pierderea încrederii în capitalism și clasa politică autohtonă, suspiciunea arătată față de orice acumulare de avuție personală.

PNL poate și trebuie să ghideze societatea românească în viitor, dar pentru a putea face acest lucru are nevoie să fie, la rândul său, ghidat de o viziune complet limpede, aceea de a desăvârși tranziția postcomunistă și de a readuce țara în rândul celorlalte societăți avansate.

Capitalul dinamic, inovația, creșterea productivității, creșterea constantă a salariilor, inclusiv pentru cei mai vulnerabili,

și îmbunătățirea condițiilor de trai sunt factorii fundamentali ai evoluției economice, fiind asociați frecvent cu economiile de piață dezvoltate. Este evident că sectorul privat trebuie să devină esențial pentru economia românească, iar dezvoltarea lui are șansa unei implicări guvernamentale liberale, care își propune să iasă din pandemie cu o economie mai eficientă și să răspundă provocărilor care ne stau în față, de la schimbările climatice la migrația forței de muncă.

Procesele de producție ineficiente și transferarea la bugetul de stat a riscurilor și a pierderilor diverșilor rentieri ai tranziției trebuie să înceteze. Contribuabilul nu trebuie să fie cofinanțatorul întreprinzătorilor ineficienți, al antreprenorilor politici sau al expansiunii birocrăției.

Obiectivul nostru final rămâne același: asigurarea bunăstării românilor! Numai că acum, prin asumarea valorilor liberale și măsurile propuse, vom asigura o creștere robustă a situației materiale a cetățenilor.

ÎMPREUNĂ DECIDEM KILOMETRUL ZERO AL LIBERALISMULUI

SUNTEM PARTIDUL DE LA CARE SE AȘTEAPTĂ să ducă înaintea societatea românească, în scopul recuperării decalajelor față de statele dezvoltate și menținerii în categoria țărilor prospere. Tocmai de asta PNL este partidul care NU poate privi spre viitor fără o viziune coerentă de valorificare a potențialului național. Descătușarea acestui potențial revine PNL, așa cum a mai făcut-o în istoria sa, având pe agendă dezvoltarea și modernizarea țării.

Constituția României prevede că economia noastră este o economie de piață funcțională, ceea ce ar însemna ca sectorul privat să fie mult mai reprezentativ decât este acum. Mai mult, performanțele acestuia sunt trase în jos de un sector de stat semnificativ ca pondere, dar lipsit de eficiența așteptată.

ideologică dusă la paroxism nu face casă bună, pe termen lung, cu buna funcționare a unui grup. Trebuie să devină clar, pentru toți membrii PNL și pentru electorat, că nu ne putem abate de la un număr de principii de bază:

- Instituția proprietății private este caracteristica fundamentală a liberalismului. Partidul este o formațiune voluntară menită să promoveze proprietatea privată și valorile liberale ce contribuie la progresul și dezvoltarea societății. Astfel, PNL va promova acele măsuri care nu aduc beneficii pentru o parte a populației în detrimentul altei părți a grupului social;
- PNL trebuie să clarifice poziția sa față de „regula de aur”, în sensul că, în ciuda

Partidul Național Liberal va rămâne un partid de centru-dreapta, care are drept curente principale liberalismul, creștin-democrația și conservatorismul. Lianții ideologici care unesc toate orientările din interiorul partidului sunt fondul liberal comun și apartenența la mișcarea populară europeană.

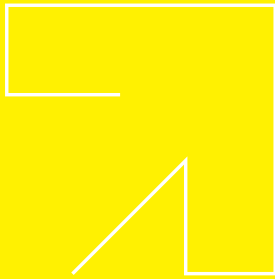
Dacă vrem o economie de piață performantă, bazată pe libera inițiativă și competiție, atunci trebuie să lăsăm ca aceste principii să ghideze deciziile politice ale partidului.

Provocările de ordin ideologic cărora partidul va trebui să le facă față vin din partea stângii politice și a mișcărilor antisistem și antiliberal. Cum anume le vom face față în anii care vin? Plecând de la premisa certă că relația dintre cetățeni și stat este una de natură contractuală, răspunsul general este: oferind cetățenilor cel mai bun contract politic, adică cea mai bună alternativă politică.

Desigur, consensul nu trebuie să devină un scop în sine; flexibilitatea politică și

atacurilor nefondate dinspre stânga, doctrina liberală nu este incompatibilă cu grija față de cei mai slabi membri ai societății, și în plus încurajează, și în acest caz, inițiativa privată: fiecare individ este îndemnat să se implice activ în cauze sociale. Politicile liberale nu sunt generate într-un vid ideologic și cultural, ele sunt formate în strânsă relație cu principiile morale, în interiorul unui cadru valoric și cultural ce păstrează spiritul liberalismului autentic – importanța libertății și corolarul acesteia, responsabilitatea individuală.

- Un sistem democratic trebuie să rămână fidel principiului răspunderii aleșilor în fața electoratului. Trebuie amintit că

autogovernarea, reprezentativitatea și posibilitatea de a influența legile reprezintă idei promovate de liberalismul clasic. Prin urmare, ne detașăm de viziunea de tip cultul experților sau tehnocrațiilor, așa-zis neutră din punct de vedere ideologic, și avem în vedere faptul că răspunderea în fața cetățenilor este atributul omului politic.

Liberalismul modern pe care îl susțin se bazează pe următorii piloni:

- Punerea cetățenilor în centrul guvernării și politicii prin oferirea celui mai avantajos contract politic pentru aceștia.
- Statul de drept.
- Statul eficient pus în slujba cetățeanului.
- Concentrarea statului asupra furnizării corespunzătoare a celor mai importante bunuri și servicii publice.
- Furnizarea cadrului instituțional necesar producției private eficiente a unor bunuri și servicii aflate astăzi în sarcina statului.

UN PARTID CARE PRACTICĂ ȘI PUNE ÎN PRACTICĂ LIBERALISMUL

DEMOCRAȚIA ȘI PROPRIETATEA PRIVATĂ

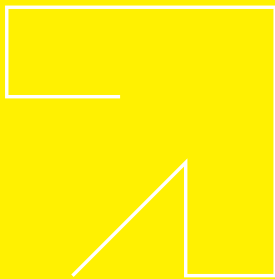
nu pot fi un moft sau un lux, după cum s-au exprimat unii, ci ar trebui să reprezinte normalitatea. Nu poate exista o diferență între cum înțelegem să apărăm principiile democratice în interiorul partidului și modul în care înțelegem să le extindem în viața publică, dar în același timp trebuie să fim siguri că respectăm adevăratele principii ale democrației și liberalismului.

Înțelegând sensurile democrației vom feri partidul de sădirea semințelor fracțiunilor contrare care pot să ne dezintegreze. Pledez așadar pentru o etică a cooperării, animată de optimism în interiorul partidului într-un climat bazat pe transparență, responsabilitate și performanță. În acest sens, ședințele

forului de conducere a Partidului Național Liberal trebuie să fie transparente, printr-un sistem online accesibil tuturor membrilor.

Partidul Național Liberal trebuie să funcționeze în mod transparent față de membrii săi și față de societate. De aceea, vom folosi un format digital și unitar de comunicare internă, sub forma unei aplicații mobile în care fiecare membru va putea consulta ordinea de zi a ședințelor forurilor de conducere, propunerile care se fac și deciziile care se adoptă. Voi propune un program pilot care să fie implementat mai întâi la nivel de tineret, pentru că tinerii sunt nativi digital și feedback-ul lor este cel mai direct. Punctul forte al acestei aplicații va fi acela că membrii Partidului Național Liberal vor putea identifica expertiză și

Democrația înseamnă reguli, a adera la liberalism înseamnă a adera la regulile acesteia, extrase din principii dovedite de peste 200 de ani ca fiind utile pentru societate. Astfel, democrația înseamnă și o disciplină a membrilor noștri de partid. Democrația înseamnă respectul reciproc în interiorul partidului, diferențele de opinii în tratarea celor mai diferite probleme ale acțiunii noastre nefiind decât expresia libertății cuvântului.

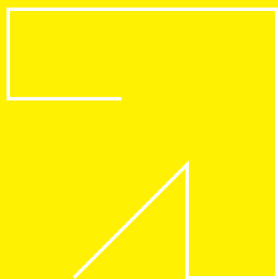
contacte relevante din interiorul partidului într-un timp foarte scurt. Vom instaura un climat favorabil lucrului în echipă, bazat pe încrederea membrilor PNL care împărtășesc aceleași valori. Pentru a încuraja participarea, vizăm introducerea votului electronic, mai întâi în interiorul PNL, cu ocazia alegerilor interne, și apoi susținerea parlamentară pentru aplicarea votului electronic la toate tipurile de alegeri europarlamentare, prezidențiale, locale și parlamentare.

Libertatea unui membru de partid nu poate fi absolută, lipsită de reguli, ea există prin înțelegerea limitelor asociate îndeobște valorilor civilizației occidentale, date de principiile democratice. Numai în acest sens partidul nostru își poate proiecta credibil democrația sa internă în democrația publică. Și fără o democrație autentică susținută de partidul liberal, acesta nu își poate perpetua reputația, credibilitatea și încrederea electoratului. Raportul dintre PNL și societate nu poate rămâne limitat numai la perioadele de campanii. Astfel, pregătirea noastră pentru guvernare este permanentă și nu de campanie electorală.

Față de acest mod de a înțelege acțiunea partidului, având în centru principiile democratice și liberale, acțiune

care trebuie descrisă și mai bine în Statutul acestuia, acționăm pentru atragerea de noi aderenți. PNL trebuie să se ferească a fi un ofertant de oportunități pentru oportuniști, despărțindu-se astfel de acceptarea traseismului politic și de alianțe de conjunctură. Acest fapt s-a dovedit tot mai deranjant pentru însăși identitatea noastră ca liberali, care trebuie refăcută în adevărata ei lumină și ținând cont de istoricul benefic și de necontestat pentru România.

În acest spirit, o potențială metodă de identificare și îmbunătățire a competențelor noastre este autoevaluarea. Se poate, de asemenea, forma un consiliu care să funcționeze sub egida think tank-ului partidului și care să asigure un proces de adeziune și selecție. Acesta se poate forma din veterani ai partidului, reprezentanți ai mediului academic și ai celui de afaceri. Aceasta întărește garanția preocupării noastre reale față de cerințele electoratului și față de cultivarea unor relații solide cu simpatizanții noștri. Astfel de criterii asigurate de un cadru transparent, stabil și echitabil de evoluție a carierei politice sunt cea mai bună invitație pentru noii aderenți competenți. Acest lucru înseamnă să fim deschiși pentru aducerea în partid de noi profesioniști

și practicieni, care să acopere și noile domenii de structurare a unei guvernări performante, în pas cu provocările și oportunitățile care ne însoțesc viața.

Avem nevoie de noi membri inclusiv cei cu competențe dovedite pe care să-i expunem electoratului prin formele noastre de comunicare la fel ca și pe membrii actuali. Electoratul trebuie să știe în orice moment, și nu numai în scurtele perioade de campanie, cine suntem și ce putem face. În același timp, din expertiza membrilor noștri de partid nu trebuie să facem un cult sau un mit, ceea ce ar fi o barieră în creșterea numărului de membri, ci ea trebuie să fie normalitatea unui partid liberal cu pretenția de a fi pregătit să câștige alegerile și să conducă România.

Un partid al practicienilor și al competențelor în tradiția liberală este un partid democrat prin deschidere, prin ordonarea ierarhiei interne, prin modul în care facem selecția pentru a fi aleși în funcțiile publice, prin modul în care partidul îi va sprijini politic pe cei ajunși în funcții publice cu responsabilități față de țară. PNL trebuie să fie capabil să genereze echipe potențiale care să alimenteze dezvoltarea calitativă a programelor guvernamentale și să fundamenteze cele mai bune soluții și efectele acestora în timp. Numai în acest fel, PNL își dovedește reputația față de doctrina liberală autentică și își clădește credibilitatea în fața electoratului ale cărui așteptări sunt în creștere după criza pandemică.

Partidul Național Liberal are, astăzi, mulți membri cu care ne mândrim, cei care susțin activitatea zilnică din partid, cei care pun în mișcare întregul mecanism politic liberal, de la organizația locală și până în structurile de conducere. PNL este oricând în măsură să preia, prin membrii săi, orice sarcină, din orice domeniu, oricând! În același timp, avem nevoie să evoluăm, avem nevoie de oameni noi, dar numai în măsura în care aceștia vor corespunde exigențelor noastre.

PILONII LIBERALI PENTRU DEZVOLTAREA ROMÂNIEI

ROMÂNIA ARE, ÎN ACELAȘI TIMP, PROVOCAREA și șansa deosebită de a se fi recreat aproape în întregime, pornind de la sistemul totalitar comunist și parcurgând o tranziție sinuoasă care nu s-a încheiat încă. Proiectul care ne stă înaintea, în acest context, este cel al reconstrucției economice și al susținerii unei creșteri economice și bunăstări sociale, prin instrumente și politici liberale.

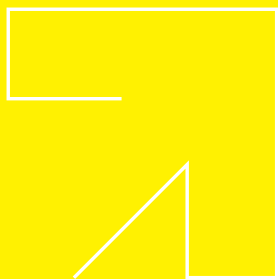
Am credința dovedită că politicile economice liberale, bazate pe investiții și orientate spre piață, sunt garanția unei societăți prospere, chiar și în perioade de criză. Măsurile pe care ne dorim să le implementăm vizează cel puțin următorii 8 ani în care ne-am propus, ca partid, să guvernăm.

Proiectul nostru nu este doar unul

de partid, ci unul de țară, o propunere hotărâtă și onestă pentru viitorul României și al fiecărui român. Așa cum am dovedit deja în guvernare, viziunea noastră solidă se bazează pe patru piloni: recâștigarea încrederii în instituțiile statului, infrastructura pentru dezvoltare, siguranța și prosperitatea prin muncă, susținerea antreprenoriatului și a economiei viitorului.

ÎNCREDEREA ÎN INSTITUȚIILE STATULUI

Este misiunea noastră să refacem de urgență relația de încredere între cetățean și autoritățile publice, astfel încât acesta să nu se simtă trădat, înșelat sau opresat, ci respectat și încurajat

să-și atingă potențialul. Statul liberal este, prin definiție, un partener onest al cetățeanului, un partener care-i garantează drepturile și viitorul. Statul liberal se bazează pe un dialog deschis și pe promisiuni onorate atât cu sectorul privat, cât și cu societatea civilă.

În acest nou contract de încredere cu cetățenii României, PNL își asumă următoarele obligații:

- Vom construi bugetele pe principii de responsabilitate, transparență, participare, echitate, eficiență și predictibilitate.
- Creșterea în PIB a ponderii veniturilor bugetare se va realiza prin sporirea gradului de conformare voluntară, în urma oferirii de servicii digitale, reducerii birocrăției, simplificării legislației fiscale și eliminării muncii „la negru”, a evaziunii fiscale și a fraudei.
- Vom spori investițiile publice în fiecare an, în raport cu creșterea economică și în baza analizelor cost-beneficiu conform exigențelor pieței.

Este responsabilitatea guvernării conduse de PNL să o preia și să o asume ca parte componentă a reformei sistemului public. Obiectivul nostru, din acest punct de vedere, îl reprezintă aducerea la zi cu nevoile cetățenilor, pe principii digitale, a administrației publice, a sistemului de justiție, a muncii și protecției sociale:

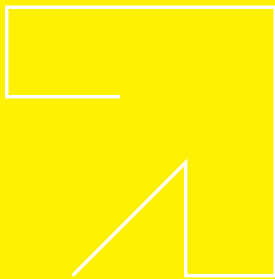
- Digitalizarea ANAF.
- Digitalizarea actului de justiție (prin îmbunătățirea sistemului ECRIS IV și punerea bazelor pentru dezvoltarea sistemului ECRIS V), precum și prin dezvoltarea dosarului electronic într-un sistem unic.
- Finanțarea modernizării instituțiilor de pe piața muncii (digitalizarea ANOFM, ANPIS, Inspecției Muncii – 88 mil euro prin PNRR).
- Digitalizarea tuturor dosarelor de pensii din România și digitalizarea caselor de pensii (85 mil euro prin PNRR).
- Folosirea semnăturii digitale în relațiile de muncă.

Înainte de toate, încrederea înseamnă siguranță, iar un stat liberal este un stat ferm în impunerea legii și în lupta cu

Legile și interpretarea acestora trebuie să fie accesibile fiecărui cetățean, la fel ca și interacțiunea cu o administrație care-i respectă drepturile, timpul și banii. Deși a fost asumată, ca proiect, de mai multe guverne de-a lungul timpului, digitalizarea a fost tergiversată iresponsabil.

- Vom utiliza împrumuturile publice doar pentru investiții care urmăresc un randament ridicat în viitor.
- Vom asigura predictibilitate fiscală, respectiv un climat general potrivit dezvoltării mediului de afaceri și investițiilor. Firmele private și angajații acestora trebuie să știe cum să își programeze veniturile și cheltuielile pe termen lung, departe de riscuri și schimbări arbitrare.

criminalitatea. Pentru a susține lupta anticorupție și lupta împotriva criminalității organizate, Guvernul României a adoptat deja două hotărâri de guvern prin care a suplimentat posturile la DNA și DIICOT. PNL susține în continuare consolidarea activității de urmărire penală a DNA și DIICOT, prin suplimentarea etapizată a numărului de posturi de polițiști judiciari. PNL a susținut și va susține combaterea eficientă a fenomenului traficului de persoane, inclusiv

Sușținem implicarea mediului de afaceri în proiectele de anvergură ale guvernului prin parteneriate public-private (PPP). Dincolo de faptul că stimulează activitatea sectorului privat, parteneriatele public-private reduc presiunea asupra bugetelor și ajută la menținerea sub control a deficitelor publice.

Înființarea „Serviciului de combatere a traficului de persoane” în cadrul DIICOT și promovarea principiului specializării procurorilor.

INFRASTRUCTURA PENTRU DEZVOLTARE

PNL va susține cu prioritate investițiile și nu risipirea banului public vândută drept asistență socială, cea care în perioada guvernărilor socialiste a ținut în „captivitate” milioane de români, privându-i de locuri de muncă, salarii decente, independență financiară. În acest context, vor fi realizate nu orice fel de investiții, ci acelea care au un randament ridicat în viitor, care pot aduce valoare adăugată mare.

O bună parte dintre sumele alocate României prin PNRR va merge către transporturi, educație și sănătate. Aceste domenii se află într-o situație critică pentru că nu au beneficiat de strategii coerente privind dezvoltarea lor și nu au avut la bază un principiu al competitivității.

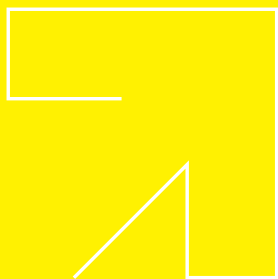
Pentru dezvoltarea infrastructurii de transport rutier și feroviar, România va primi cea mai mare alocare dintre statele UE, peste 7,6 miliarde de euro. Din numărul total de 434 de kilometri de autostradă pe care îi vom construi, 383 de kilometri se vor regăsi în autostrăzile A7 și A8 din Moldova, menținută în sărăcie de-a lungul anilor de către PSD. Cetățenii din Moldova vor avea pentru prima dată, sub conducerea PNL, o șansă la dezvoltare și la un trai decent prin atragerea de investitori, se vor crea locuri

de muncă. Alte regiuni ale țării, precum Banatul și Transilvania, vor beneficia, de asemenea, de investiții în dezvoltarea infrastructurii rutiere. Pentru acestea vor fi alocați bani în vederea finalizării proiectelor care sunt acum în derulare (de-a lungul autostrăzilor A1 și A3) și pentru conectarea unor localități prin drumuri de mare viteză.

În ceea ce privește educația, Guvernul aflat sub conducerea liberală a inclus proiectul România educată în PNRR. Pentru aceasta vom primi peste 12% din fondurile totale din cadrul programului (3,6 miliarde de euro), mai mult decât media europeană (10%). Acesta prevede construcția a peste 50 de școli și 140 de creșe noi, a 10 noi centre de învățământ dual, achiziția a peste 1800 de microbuze pentru transport elevi, dotarea și modernizarea mai multor laboratoare școlare, săli de clasă ș.a.

Până în 2026 vom avea un sistem de învățământ mai dotat și mai eficient, cu mai puțini copii care părăsesc școala, vom încuraja educația timpurie, de până la vârsta de 6 ani, vom asigura accesul la un parcurs diferențiat pentru copiii care vor să urmeze școli tehnice, vom digitaliza întregul sistem și vom promova cursurile de tip școală online, vom beneficia de un management mai bun, profesori și educatori mai bine pregătiți.

Nu în ultimul rând, pentru sănătate România va avea la dispoziție 2,45 miliarde de euro. Din acești bani, până în 2026, vom dezvolta infrastructura sanitară și vom construi/moderniza 25 de spitale, 10 unități medicale mobile, mai multe ambulatorii,

cabinete pentru medici primari, centre comunitare pentru populația din regiunile vulnerabile, secții ATI etc.

În același timp, vom realiza reforme importante care vor eficientiza sistemul medical românesc. Prin reformele care vor completa aceste investiții, românii, și în special cei din regiunile defavorizate, vor avea un acces mai bun la servicii medicale, vor beneficia de condiții mai bune și o siguranță sporită în spitale, un tratament medical de calitate, mai ieftin, un personal mai bine pregătit.

Prin Programul Operațional de Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 (buget estimat aproximativ 3,6 mld euro) vom finanța, printre altele, servicii comunitare integrate în 2000 de comunități rurale din România, incluzând: o rețea de 150 centre de zi pentru copiii în situații de risc, 73 de centre de asistență și recuperare pentru vârstnici, plus un număr egal de unități de îngrijire la domiciliu, 50 de servicii comunitare și 55 de servicii comunitare pentru persoane cu dizabilități.

În domeniul infrastructurii energetice, obiectivele strategice de interes național, în concordanță cu strategiile europene, se bazează pe producerea de energie electrică bazată pe tehnologii cu emisii reduse de carbon, în care trecerea de la combustibilii fosili solizi la gaze naturale, ca și combustibil de tranziție, surse regenerabile de energie și sursa nucleară reprezintă proiecte prioritare, respectiv proiectele de digitalizare a rețelelor, stocarea, utilizarea hidrogenului și măsurile de eficiență energetică.

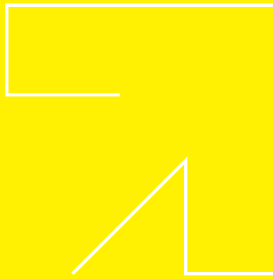
ANTREPRENORIATUL ȘI ECONOMIA VIITORULUI

Mediul privat trebuie să fie principalul „jucător” în cadrul economiei românești. PNL va susține mediul de afaceri și, ca vector al său, antreprenorul. Sectorul privat va fi încurajat să se dezvolte în mod natural, pe baze sănătoase, nu prin măsuri intervenționiste, ci prin asigurarea unor medii economice, legislative și politice stabile, predictibile. Aceasta înseamnă impozite și taxe reduse, o birocrație minimă, un tratament echitabil în vederea încurajării concurenței, precum și accesul corespunzător la surse de finanțare.

În acest context, politicile PNL, în perioada următoare, trebuie să se concentreze pe:

- Revizuirea legislației privind înființarea și funcționarea societăților comerciale în vederea simplificării acesteia;
- Asigurarea de suport, sub formă de garanții guvernamentale, pentru contractarea de credite de investiții și/ sau pentru finanțarea activității curente;
- Încurajarea, în continuare, a start-upurilor, prin granturi oferite de la bugetul de stat;
- Pe termen mediu și lung, limitarea acordării de sprijin sub formă de granturi și încurajarea finanțării prin instrumente specifice de pe piața financiară (participații la capital, crowdfunding, business angels etc.) în vederea dezvoltării pe fundamente solide a afacerilor;

Sectorul productiv trebuie să fie pilonul de bază al oricărei economii. Aici se creează cea mai mare parte a locurilor de muncă, mai bine plătite decât în alte sectoare, și se formează valoarea adăugată care contribuie la creșterea economică.

- Creșterea ponderii fondurilor europene atrase de sectorul privat;
- Creșterea competitivității companiilor românești prin stimularea adoptării de noi tehnologii;
- Stimularea investițiilor prin înființarea Băncii Naționale de Dezvoltare și, în cadrul FNGCIMM, a unui Fond de capital de risc.

PNL va acorda o atenție deosebită și atragerii de investiții străine directe (ISD), în completarea capitalului autohton, prin adoptarea unei atitudini proactive, acordarea de facilități fiscale etc.

În ciuda evoluțiilor de după 1990, România are, în prezent, o industrie care contribuie mai mult decât media UE la PIB (19,7% față de 17,4%, în 2020). Cu toate acestea, ea suferă din cauza slabei tehnologizării și lipsei de productivitate, valoarea output-ului său fiind una relativ redusă.

Vom pune un accent deosebit pe atragerea de fonduri europene pentru investiții în vederea reindustrializării țării, în raport cu noile industrii ale viitorului - energia verde, digitalizarea, dar și alte sectoare de interes precum industria auto, cea aeronautică, de apărare, locală etc.

Așa cum ne-am asumat în programul actual de guvernare, în acest context, vom susține dezvoltarea de centre industriale și de inovare, la nivel local/regional, în colaborare cu universitățile și institutele de cercetare, într-o serie de domenii, după cum urmează:

- dezvoltarea de tehnologii pentru producție și stocarea energiei „verzi”;
- industria producătoare de componente și subansamble pentru mașini electrice;
- materiale noi și dezvoltarea economiei circulare.

Pentru ca politica agricolă românească să își poată îndeplini obiectivele, vom merge până la esența problemei întrucât deciziile de management într-o economie

de piață sunt legate de proprietate. Astfel asumată, schimbarea de paradigmă se va concentra în principal pe finalizarea distribuirii titlurilor de proprietate, finalizarea cadastrării terenurilor agricole, exercitarea dreptului de preempțiune la achiziționarea terenurilor agricole, reducerea birocrăției pentru accesarea fondurilor europene, continuarea procesului de digitalizare a interacțiunii fermierilor cu instituțiile de profil și reformarea APIA și AFIR.

Obiectivele noastre de ansamblu în ceea ce privește sectorul agricol includ:

- Consolidarea și dezvoltarea sectorului privat, prin promovarea unor programe de investiții pentru producătorii agricoli, prin introducerea unor măsuri financiar-fiscale și asigurarea de oportunități în vederea valorificării producției agricole pe piață de către fermieri.
- Comasarea terenurilor agricole pentru o agricultură eficientă, performantă și competitivă, prin compactarea terenurilor lucrate ce vor conduce la o folosire mai eficientă a resurselor, creșterea productivității și la posibilitatea implementării unor investiții durabile.
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de îmbunătățiri funciare și înființarea unor centre regionale de intervenție rapidă având ca scop scurtarea timpului de intervenție și eficientizarea costurilor.
- Promovarea unei agriculturi ecologice care să asigure o mai bună gestionare a terenurilor agricole și o mai bună protecție a mediului înconjurător; gestionarea eficientă a resurselor de apă pentru a încetini procesul de deșertificare a terenurilor agricole.
- Dezvoltarea agroturismului prin inițierea unor programe de economie circulară în zonele rurale, promovându-se, pe site-ul autorităților publice centrale, investițiile la nivel local.
- Exploatarea la cote reale a resurselor naturale de pescuit și acvacultură, prin

promovarea pescăriilor și a acvaculturii competitive, a fermelor piscicole, și dezvoltarea pescuitului maritim la adevărata capacitate.

SIGURANȚA ȘI PROSPERITATEA PRIN MUNCĂ

Liberalismul promovat de PNL nu este unul exclusiv, așa cum adesea vehiculează adepții ideilor de stânga, ci pune accent pe oferirea de oportunități tuturor categoriilor sociale și de vârstă. Politica noastră urmărește asigurarea unui sistem de învățământ echitabil, care să asigure șanse tuturor copiilor/tinerilor, indiferent de mediul din care provin, un sistem economic și social incluziv, cu locuri de muncă, în care fiecare individ se poate regăsi și își poate atinge potențialul, în raport cu capacitățile, pregătirea și dorințele proprii, dar și un sistem de pensii care să asigure un nivel de trai corespunzător persoanelor de vârsta a treia.

Din luna ianuarie până în prezent, au fost create aproximativ 100.000 de noi locuri de muncă și tot atâtea persoane au intrat pe piața muncii. Potrivit ANOFM, pentru această perioadă, numărul ofertelor înregistrate

de angajatori este aproape dublu față de numărul celor aflați în căutarea unui loc de muncă. Pe de altă parte, România este pe primul loc în Europa la numărul de angajați plătiți cu salariul minim. În ultimii 10 ani, a crescut de 4 ori numărul contractelor de muncă cu salariul minim.

Avem un parteneriat permanent cu mediul de afaceri, pentru a identifica împreună cele mai bune soluții privind creșterea ocupării și profesionalizarea forței de muncă. Am adoptat deja, prin MMPS, măsuri pentru:

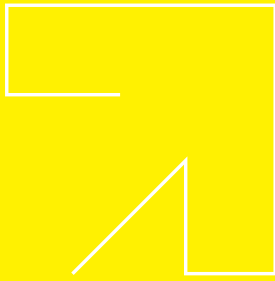
- Simplificarea relațiilor de muncă și eliminarea birocrăției pentru IMM;
- Simplificarea prevederilor privind telemunca;
- Reluarea burselor locurilor de muncă în mai multe orașe din țară, cu rezultate peste așteptări.

Urmează:

- Soluții pentru forța de muncă neocupată și fonduri europene pentru angajatori pentru pregătirea angajaților în domeniile profesionale cele mai căutate, prin Programul Operațional Educație și Ocupare (3,9 mld euro). În prezent, sub

O sursă de tensiune și frustrare socială o reprezintă diferențele dintre sectorul public și sistemul privat în ceea ce privește raportul dintre competențe și recompense. PNL susține stimularea performanței în sectorul public printr-un nou cadru de salarizare, proiect deja demarat la MMPS, care va elimina discrepanțele existente în momentul de față și va regândi sistemul de sporuri. Obiectivul pe care ni l-am propus este să ajungem la un sistem de salarizare corect și transparent, care să includă totodată bonusuri pentru performanță.

1% din forța de muncă are experiență de învățare recentă, în timp ce media la nivelul UE este 11%.

- Investiții în programe de educație pentru adulți (inclusiv programul a doua șansă).
- Întărirea învățământului profesional – dual, așa cum prevede proiectul „România educată”.
- Reluarea programelor de formare profesională cu programe în domeniul digitalizării și „economie verde” bazată pe decarbonizare, care cer noi competențe.
- Focus special pe creșterea ocupării pentru tineri, șomeri și grupuri dezavantajate.

În aceeași direcție, ne asumăm că reforma asistenței sociale înseamnă reforma resursei umane. În prezent, de exemplu, doar 30% din personalul din domeniu are studii specializate în asistență socială și doar 6% a făcut cursuri de

perfecționare. Am făcut parteneriate cu universitățile pentru creșterea numărului de locuri la specializarea de asistență socială, pentru a crește numărul de asistenți sociali profesioniști care lucrează în sistem.

Prin reforma pensiilor avem în vedere construirea unui sistem predictibil, astfel încât fiecare beneficiar să știe ce pensie va avea când se va retrage din viața activă, cu cât și când îi va crește aceasta. În plus, prin noua lege vrem să reconfigurăm un sistem sustenabil, bazat pe echitate și contributivitate.

Reforma sistemului de pensii presupune:

- Un nou cadru legislativ – aflat deja în lucru la MMPS;
- Digitalizarea tuturor dosarelor de pensii din România și digitalizarea caselor de pensii - 85 mil euro prin PNRR;
- Reforma sistemului de pensii de serviciu – proiect în lucru la MMPS.

REVIZUIREA CONSTITUȚIEI

SITUAȚIA DE FAPT

O constituție devine puternică atunci când se bucură de stabilitate în timp. Legea fundamentală trebuie înțeleasă, respectată și protejată înainte de a fi modificată.

Constituția României afirmă și garantează principiul pluralismului politic. Pentru a garanta pluralismul politic și o societate democratică, Legea fundamentală a reglementat un catalog de drepturi și libertăți care promovează și garantează cele trei mari valori liberale: viața, libertatea și proprietatea.

Constituția României a eliminat posibilitatea concentrării puterii în mâinile unei persoane, ale unui grup de persoane sau ale unei instituții. Sistemul de guvernare postcomunist a fost gândit în așa fel încât să asigure o reală separație și un echilibru între cele trei puteri ale statului.

Atunci când un autentic moment constituțional va apărea, PNL va milita pentru acele măsuri care garantează și întăresc liberalismul constituțional ca principiu esențial al oricărei democrații consolidate.

SOLUȚIILE

1. Creșterea gradului de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale

- Nicio revizuire a Constituției nu trebuie să conducă la restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale.
- PNL va susține creșterea gradului de protecție a drepturilor și libertăților deja reglementate în Titlul II din Constituție, în special cu privire la dreptul de proprietate, în acord cu jurisprudența CEDO.

2. Eficiență instituțională în raporturile dintre executiv și legislativ

- Delegarea legislativă (în special adoptarea de ordonanțe de urgență) este un instrument al guvernării și trebuie să asigure eficiența guvernării, dar în raporturi juste cu Parlamentul și fără excese din partea guvernelor.
- Instituția delegării legislative trebuie reevaluată prin prisma rezultatelor referendumului inițiat de Președintele României în 2019 și a unei pleiade de decizii ale Curții Constituționale în materie.

3. Clarificarea raporturilor dintre factorul politic și autoritatea judecătorească

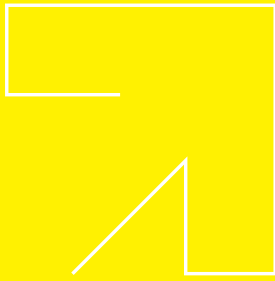
- Pe de o parte, la revizuirea Constituției în 2003, garantul independenței justiției

- (CSM) și-a consolidat rolul prin raportare la sistemul judiciar și la autoritatea judecătorească formată din instanțe (judecători) și parchete (procurori). Pe de altă parte, Constituția revizuită a păstrat regula conform căreia activitatea procurorilor se desfășoară sub autoritatea Ministrului Justiției, deci, a factorului politic.
- A devenit necesară soluționarea acestei incoerențe constituționale cu masive implicații practice, prin clarificarea rolului Ministrului Justiției în raporturile cu procurorii.

4. O justiție constituțională eficientă, în limitele constituționalismului democratic

4.1. Conflictele juridice de natură constituțională

- Începând cu 2004, Curtea Constituțională a fost sesizată cu mai mult de 50 de conflicte juridice de natură constituțională. Excesul de sesizări și apetitul Curții pentru o interpretare extensivă a competențelor constituționale și legale au influențat semnificativ raporturile de putere dintre autoritățile publice, afectând uneori însăși buna funcționare a principiului separației puterilor în stat.

- Este necesară o evaluare a impactului acestei atribuții constituționale asupra raporturilor dintre cele trei puteri ale statului.

4.2. Consolidarea justiției constituționale

- Activitatea Curții Constituționale necesită o justă evaluare după 30 de ani de existență neîntreruptă, cu scopul de a întări credibilitatea și importanța instanței de contencios constituțional în cadrul societății democratice.
- În primul rând, este necesară asigurarea unei independențe sporite a judecătorilor Curții Constituționale și a personalului Curții în fața influențelor politice. Trebuie introduse proceduri suplimentare pentru a garanta independența sporită a aparatului decizional și administrativ în fața factorului politic.
- În al doilea rând, o Curte Constituțională activă și independentă are nevoie de un sediu propriu, care să reflecte rolul său constituțional de independență față de celelalte autorități publice prevăzute în Constituția României.

JUSTIȚIE ȘI STAT DE DREPT

SITUAȚIA DE FAPT

În domeniul justiție și stat de drept, cel mai important obiectiv strategic național este finalizarea monitorizării României prin Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV).

Acest obiectiv trebuie susținut de orice partid politic democratic prin garantarea unor măsuri legislative și executive de natură să genereze un act de justiție eficient, imparțial și egal pentru justițiabili.

Nu trebuie să uităm cu ușurință perioada 2017 - 2019, când PSD a supus justiția celui mai mare asalt nedemocratic de la integrarea României în Uniunea Europeană. În acea perioadă, Președintele României, susținut de PNL, cu sprijinul partenerilor noștri naționali și europeni și cu aportul crucial al societății civile, a susținut defensivă împotriva acțiunilor de modificare a legilor justiției inițiate de PSD.

În perioada următoare, cu sprijinul partenerilor de guvernare și cu susținerea partenerilor noștri europeni, PNL va conduce ofensiva pentru o justiție independentă, eficientă și responsabilă.

Guvernarea forțelor de dreapta reprezintă o garanție pentru parcursul european al României și este singura soluție pentru consolidarea independenței justiției și a statului de drept.

SOLUȚIILE

1. Prevenirea situațiilor critice în sistemul judiciar

PNL a inițiat și a susținut o serie de acțiuni în plan legislativ care au protejat sistemul judiciar în ansamblul său de efecte negative:

- A respins modificările nocive aduse de PSD Codului penal și Codului de procedură penală,
- A abrogat prevederile legate de ieșirea la pensie anticipată a magistraților,
- A deblocat concursurile de intrare în magistratură prin adoptarea unei legi cu caracter temporar,
- A renunțat la creșterea numărului de judecători în completurile de judecată din apel, păstrându-se completurile de doi judecători,
- Ca urmare a unei decizii a Curții Constituționale a României, PNL a susținut modificarea rapidă a Codului de procedură penală, astfel încât redactarea și pronunțarea hotărârii să se facă în același timp, dar fără a bloca activitatea instanțelor judecătorești în materie penală.

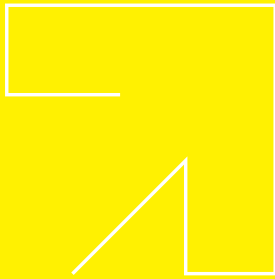
2. O politică executivă și legislativă echilibrată cu privire la resursele alocate autorității judecătorești

În acord cu obiectivele de referință asumate în cadrul MCV și pentru a susține lupta anticorupție și lupta împotriva criminalității organizate, Guvernul României a adoptat două hotărâri de guvern prin care a suplimentat posturile la DNA și DIICOT.

PNL susține în continuare consolidarea activității de urmărire penală a DNA și DIICOT, prin suplimentarea etapizată a numărului de posturi de polițiști judiciari.

PNL susține continuarea planului de dezvoltare anuală a schemei de personal pentru grefieri, respectiv îmbunătățirea legislației privind statutul personalului auxiliar și personalului din sistemul național de probațiune.

PNL susține eliminarea inechităților în domeniul salarizării și acordării pensiilor de serviciu în rândul magistraților, prin identificarea unor soluții legislative în dialog cu CSM, care să țină cont de jurisprudența Curții Constituționale în materie și de garantarea principiului independenței magistraților.

3. O viziune sistemică pentru o politică penală coerentă și unitară

După un deceniu de punere în aplicare a noilor coduri și după zeci de decizii de neconstituționalitate ale Curții Constituționale, PNL susține o legislație penală și procesual penală modernizată și coerentă, având la bază o viziune de politică penală sistemică, nu una parțială și/sau limitată.

4. Desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (SIJ)

În acord cu Programul de guvernare aprobat în Parlament, cu opiniile Comisiei de la Veneția și recomandările GRECO și MCV, desființarea SIJ este o necesitate pentru sănătatea și coerența sistemului judiciar din România, respectiv o condiție esențială pentru abrogarea MCV.

Printr-o abordare echilibrată și rațională a acestui obiectiv, cu aportul partenerilor noștri europeni, PNL susține ca obiectivul desființării SIJ să devină realitate în cel mai scurt timp.

5. Un sistem judiciar echilibrat, eficient și responsabil

PNL susține ca legile justiției să garanteze un just echilibru instituțional în cadrul autorității judecătorești, respectiv între autoritatea judecătorească și celelalte puteri ale statului, precum și baza normativă pentru un sistem judiciar eficient, deopotrivă independent și responsabil.

PNL garantează faptul că legile justiției, în forma agreată în coaliția de guvernare, vor fi supuse dezbaterii parlamentare împreună cu avizul Comisiei de la Veneția.

6. O viziune strategică pentru funcționarea eficientă a sistemului judiciar

PNL s-a implicat și se implică în finalizarea și adoptarea unor documente strategice cheie, la care fac referire inclusiv recomandările partenerilor noștri europeni:

- „Strategia Națională împotriva Criminalității Organizate 2021-2024”

- „Strategia Națională Anticorupție 2021-2024”
- „Strategia de Dezvoltare a Sistemului Judiciar 2022-2025”
- „Strategia Națională privind Recuperarea Creanțelor Provenite din Infracțiuni 2021-2025”

7. Recuperarea prejudiciilor rezultate din infracțiuni prin întărirea rolului Agenției Naționale a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI)

PNL susține creșterea capacității naționale de răspuns împotriva criminalității, inclusiv prin identificarea efectivă a bunurilor având legătură cu infracțiunile, eficientizarea activității de administrare a bunurilor indisponibilizate și confiscate, respectiv reutilizarea socială a respectivelor bunuri.

În PNRR este asumată o creștere cu aproximativ 50% a valorii bunurilor indisponibilizate și administrate de ANABI și o modificare a competențelor respectivei Agenții în scopul realizării obiectivului propus.

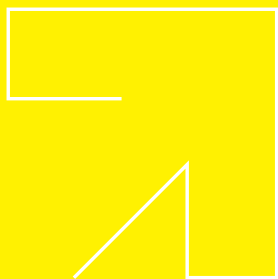
8. O cooperare judiciară eficientă în plan european

PNL susține activitatea și dezvoltarea instituțională a Parchetului European, inclusiv colaborarea eficientă a acestei structuri europene cu autoritățile naționale competente.

PNL susține adoptarea de urgență a măsurilor legislative necesare pentru a preveni riscul condamnării României de către CEDO (în special pentru tratamente inumane și degradante, respectiv pentru lipsa unui proces echitabil).

9. Digitalizarea actului de justiție

Finanțarea prin PNRR a unor proiecte de digitalizare a actului de justiție prin capitolul Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali reprezintă o șansă istorică pentru modernizarea radicală a actului de justiție și a relației dintre sistemul judiciar și justițiabili.

10. Îmbunătățirea infrastructurii sistemului judiciar

PNL susține realizarea de investiții în infrastructura instanțelor de judecată și continuarea investițiilor pentru crearea sau modernizarea spațiilor de detenție, în conformitate cu standardele CEDO.

PNL susține dezvoltarea infrastructurii Direcției Naționale de Probațiune prin

amenajarea unui nou sediu central într-o clădire care provine din recuperarea prejudiciilor rezultate din infracțiuni.

PNL susține ca Înaltei Curți de Casație și Justiție să îi fie alocat un sediu nou, care să asigure buna funcționare a activității instanței supreme, ținând cont de volumul de lucru și de aparatul de lucru al acestei autorități constituționale.

PRIORITĂȚI ALE ROMÂNIEI ÎN APARTENENȚELE EI ÎN LUME ȘI UE

ROMÂNIA ÎN SPAȚIUL SCHENGEN

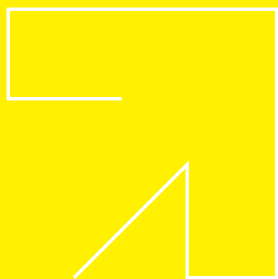
Pentru România, intrarea în spațiul Schengen este un drept, dar și o obligație morală față de cetățenii săi. Românii trebuie să se bucure de toate beneficiile care decurg din ridicarea controalelor la granițe, libera circulație a persoanelor, a mărfurilor și capitalurilor. Dincolo de aceasta, intrarea României în spațiul Schengen subliniază apartenența țării noastre la comunitatea europeană și recunoașterea deplină a tuturor drepturilor care decurg din aceasta.

PNL și-a stabilit un obiectiv prioritar din atingerea acestui deziderat. Țara noastră a îndeplinit toate criteriile privind accesarea în zona de liberă circulație și aplică deja

acquis-ul Schengen. România a demonstrat deja că, prin acceptarea în Schengen, nu va fi un factor de dezechilibru și că are capacitatea de a exercita un control eficient al frontierelor externe ale UE în vederea asigurării securității acestora.

Recent, Parlamentul European și-a reconfirmat susținerea pentru primirea României în spațiul de liberă circulație. Principala provocare, din acest punct de vedere, pentru perioada următoare, o reprezintă convingerea statelor care au fost reticente față de aderarea României până acum.

Guvernarea PNL va urmări soluționarea acestui impas diplomatic și și-a stabilit ca țintă intrarea în spațiul Schengen până în 2024.

ROMÂNIA REZILIENTĂ

Reziliența României este parte componentă a apărării naționale, militare și civile, fiind strâns legată de gradul de dezvoltare a infrastructurii. Conceptul de reziliență a României este abordat din perspectiva capacității indivizilor, comunității, societății, statului, de a rezista și a se adapta articulat la evenimente violente, cauzatoare de stres, șoc, dezastre, pandemii sau conflicte militare, pe de o parte, iar pe de altă parte, capacitatea acestor entități de a reveni la o stare funcțională de normalitate.

Militar, măsurile de creștere a rezilienței sunt implementate prin alocarea și cheltuirea smart a celor două procente din Produsul Intern Brut pentru nevoile de apărare. Angajamentul luat în fața Președintelui României va fi respectat până la capăt.

Apărarea noastră națională se bazează pe apartenența la NATO, UE și la alte organizații internaționale, pe parteneriatul strategic cu SUA și pe celelalte parteneriate strategice, dar, înainte de toate, avem datoria să ne bazăm pe noi înșine, pe instituțiile sistemului național de apărare și securitate și pe industria națională de apărare.

Scopul fundamental al achizițiilor pentru apărare este acela de a garanta suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a României în fața oricărei amenințări venite din exterior. În același timp, toate contractele nou-încheiate în domeniul apărării vor avea și o componentă de cooperare industrială, răspunzând astfel unei nevoi de securitate națională, aceea de a putea asigura mentenanța și, în unele cazuri, chiar producția echipamentelor militare pe teritoriul României.

O Românie rezilientă este o Românie pregătită pentru situații complexe, de la fenomene climatice extreme la pandemii, prin reacție rapidă și neîntreruptă din partea guvernării și a serviciilor

guvernamentale, adaptarea și flexibilitatea sistemului energetic, reziliența sistemelor și resurselor de alimente și apă. Este, deci, necesar ca echipa guvernamentală să asigure dezvoltarea, cu celeritate, a rețelelor de apă potabilă din localități, creșterea gradului de independență energetică a țării, precum și extinderea și modernizarea sistemelor de transport și de comunicații.

De o deosebită importanță pentru Românie este reziliența în spațiul cibernetic, care va fi crescută prin identificarea sistemelor și infrastructurilor critice care susțin capabilitățile de apărare și protejarea acestora cu prioritate și prin identificarea amenințărilor asociate celor mai noi tehnologii (cloud, mobilitate, 5G) și ajustarea posturii forțelor de apărare cibernetică la aceste noi amenințări, creșterea nivelului de cultură de securitate cibernetică. De asemenea, vom continua implementarea de tehnologii inovatoare, care permit automatizarea proceselor de monitorizare și răspuns la atacuri cibernetice, precum și a capabilităților de orchestrare automatizată și analiză comportamentală avansată.

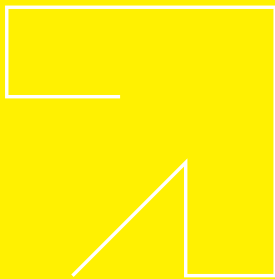
NATO: ÎNTĂRIREA FLANCULUI ESTIC

România, prin poziționarea sa strategică, este un actor cheie în construcția euroatlantică de securitate la Marea Neagră și un pilon central în promovarea securității, stabilității și valorilor democratice în regiune, atât individual, cât și alături de aliați.

Fără îndoială, regiunea Mării Negre are importanță strategică nu doar pentru securitatea României, ci și pentru cea europeană și euro-atlantică. Regiunea trebuie să ocupe un loc prioritar pe agenda euro-atlantică de securitate în conformitate cu importanța specială recunoscută pentru întreaga securitate europeană.

Pe aceeași linie cu deciziile recentului

Summit NATO de la Bruxelles din iunie 2021, consolidarea Prezenței Înaintate a NATO/ Forward Presence pe flancul estic, în manieră unitară, coerentă și echilibrată rămâne pe mai departe o prioritate la nivelul Alianței. Angajamentul aliaților în asigurarea posturii colective în regiunea Mării Negre reprezintă concretizarea solidarității, unității și determinării aliate.

Această abordare trebuie să fie coerentă și integrată pentru implementarea sintagmei „o singură amenințare, un singur flanc, o singură prezență”, în vederea securizării corespunzătoare a flancului estic al NATO. Aceasta nu poate fi completă fără securizarea regiunii Mării Negre.

În acest sens, eforturile noastre vor trebui concentrate în principal asupra creșterii prezenței aliate și maturizării operaționale depline a proiectelor de descurajare și apărare colectivă dezvoltate în regiunea Mării Negre în cadrul prezenței înaintate adaptate (TFP).

Obiectivul nostru principal este acela de descurajare eficientă a tuturor acțiunilor agresive la adresa României. Prezența aliată persistentă și consistentă și proiectele și acțiunile de descurajare și apărare în regiune sunt deosebit de importante din punct de vedere al eficienței și credibilității.

PNL este susținătorul îndeplinirii obligațiilor pe care le are România în ceea ce privește apărarea. În acest context, ne menținem angajamentul de a asigura finanțarea necesară înzestrării armatei, de 2% din PIB.

PARTENERIATUL STRATEGIC CU SUA

Dezvoltarea Parteneriatului strategic româno-american reprezintă un obiectiv major asumat la nivel național, pe palier politic și militar, Statele Unite ale Americii fiind unul dintre cei trei piloni de securitate externă, alături de apartenența la NATO și UE, așa cum este de altfel stipulat și în Strategia Națională de Apărare a Țării

pentru perioada 2020-2024.

Putem afirma că relațiile dintre țările noastre nu au fost niciodată mai puternice, fapt menționat și în cadrul Foii de parcurs România-SUA privind cooperarea în domeniul apărării pentru perioada 2020-2030), care reprezintă confirmarea consistenței relațiilor bilaterale dintre România și SUA, orientând astfel eforturile viitoare în vederea consolidării cooperării în plan militar.

Din perspectiva țării noastre, Parteneriatul strategic cu SUA a avut un rol important care a transcens cooperarea în domeniul politic și al securității, principalele elemente ale sale constituindu-se ca reper în parcursul României către democrație, către asigurarea progresului în domeniul economic și social.

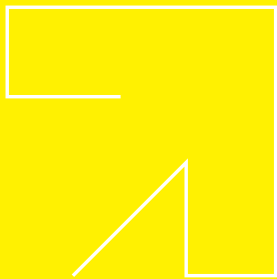
Cooperarea militară cu Forțele Armate ale SUA reprezintă segmentul cel mai consistent al relațiilor bilaterale ale Armatei României. În actualul context de securitate din ce în ce mai impredictibil, contribuția SUA la securitatea Mării Negre devine fundamentală în menținerea stabilității acestei regiuni.

PNL susține consolidarea și dezvoltarea acestui parteneriat atât în domeniul militar, al intelligence-ului, al securității energetice, dar și în domeniul nuclear, al securității cibernetice și rețelelor de comunicații 5G, precum și în domeniile economic și al investițiilor.

Un obiectiv particular îl reprezintă continuarea discuțiilor privind aderarea României la programul Visa Waiver, care ar asigura ridicarea vizelor de scurtă ședere în SUA pentru cetățenii români.

APROPIEREA DE ZONA EURO: UN DEMERS POLITIC PROACTIV

Potrivit datelor furnizate în cel mai recent sondaj Eurobarometru Flash din 9 iulie 2021, 75% dintre români sunt în favoarea introducerii monedei euro, în creștere față de anul 2020 (63%).

Cu toate acestea, trebuie să acordăm mai multă atenție Rapoartelor de convergență bianuale realizate de BCE, care de ani de zile semnalează aceleași probleme de incompatibilități, care trebuie rezolvate înainte ca leul să intre în mecanismul cursurilor de schimb II. Fără soluționarea acestora prin corecția Statutului BNR pentru întărirea independenței băncii centrale sau a unor politici legate de curs și finanțarea nemonetară a statului, nu putem să spunem că suntem pregătiți de adoptarea euro.

Integrarea deplină în comunitatea europeană și accesarea la zona euro (moneda unică) sunt proiecte politice, iar România ar fi trebuit să le trateze ca atare, respectiv susținerea intereselor ei naționale în parteneriatul european de o manieră proactivă, abordare care a rămas mereu mai degrabă declarativă. De două ori, de la nivelul celei mai înalte poziții oficiale, s-a propus un termen de adoptare a monedei unice, pentru apropierea României de zona euro. Eșecul depășirii termenelor, care a afectat reputația guvernării României, se datorează lipsei de interes politic față de un astfel de proiect, care, pentru România, are și o conotație geopolitică în procesul europeanizării noastre.

În ceea ce privește adoptarea monedei euro, persistă o optică deformată, în sensul că așteptările noastre vizează aproape exclusiv contribuțiile Uniunii în favoarea noastră și mai puțin ceea ce trebuie să facem noi înșine ca stat membru al UE. Adoptarea euro este un alt domeniu în care diagnosticările ne conduc tot la necesitatea reformelor pentru a îndeplini sustenabil criteriile de convergență, iar atenția pe care trebuie să o acordăm lor înseamnă eliminarea latorii cu care se desfășoară acțiunea guvernamentală pentru acest proiect. Euro nu este un concurs de viteză pentru a fi adoptat, ci un continuu maraton pentru a rămâne puternic, unde România trebuie să demonstreze că își aduce contribuția din plin.

RELAȚIILE ECONOMICE BILATERALE DINTRE ȘI ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONTEXTUL VECTORULUI DE INTEGRARE EUROPEANĂ

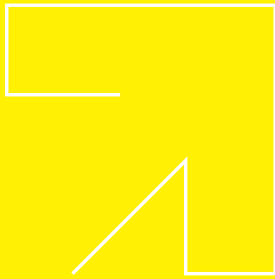
Apartenența de aproape 50 de ani a Republicii Moldova la un sistem economic centralizat, gestionat de Moscova, dar și dimensiunea impunătoare a pieței de desfacere a Federației Ruse și dependența Republicii Moldova de resursele energetice rusești au determinat ca Federația Rusă să fie cel mai important partener economic.

Odată cu accelerarea demersului de integrare europeană, început în 2009, Republica Moldova s-a alăturat unuia dintre cele mai ambițioase proiecte europene - Parteneriatul Estic, care urmărea aducerea noilor vecini ai UE mai aproape de valorile europene, iar ulterior integrarea acestora în UE.

În aceste condiții, Republica Moldova și-a orientat exporturile către piața UE, în timp ce rolul Federației Ruse în calitate de piață de desfacere s-a diminuat, de la 60% în 1997 la doar 9% în 2020. România a devenit partenerul comercial principal al Republicii Moldova, cu o pondere de aproape 30% în exporturile totale, devansând Federația Rusă în 2014.

Odată cu creșterea schimburilor comerciale bilaterale dintre România și Republica Moldova, se observă și intensificarea relațiilor investiționale. România a investit până în prezent 363 de milioane de dolari în Republica Moldova, devenind al patrulea investitor străin, cu o pondere de 9% în valoarea totală a ISD atrase.

Federația Rusă figurează pe primul loc în clasamentul investitorilor străini, contribuind, până în prezent, în special cu instrumente de datorie. În ceea ce privește participațiile la capitalul social, acestea au atins o valoare de 126 milioane de dolari, reprezentând 15% din stocul total al investițiilor rusești, în timp ce România a

contribuit cu 294 milioane de dolari.

Aceste date dezvăluie că România deține locul al treilea ca investitor în funcție de participațiile la capitalul social, după Cipru și Olanda. În ceea ce privește Republica Moldova, investițiile acesteia joacă un rol minor în economia românească, reprezentând doar 0,03% din stocul total al investițiilor atrase de România și plasându-se pe locul 47 în lista statelor investitoare.

Având în vedere rezultatele alegerilor parlamentare anticipate recente din Republica Moldova, care s-au finalizat pentru prima dată cu obținerea unei majorități parlamentare de către un partid proeuropean, Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS), relațiile economice bilaterale cu România au toate șansele să cunoască o ascensiune mai accelerată și să fie

abordate dintr-o perspectivă diferită.

Potrivit programului electoral al acestui partid, primele două acțiuni prioritare ale politicii externe a Republicii Moldova vizează, pe de o parte, aprofundarea dialogului politic și sectorial cu UE și statele sale membre, inclusiv în contextul Parteneriatului Estic, și, pe de altă parte, valorificarea parteneriatului strategic cu România pentru integrarea europeană a Republicii Moldova. În plus, aprofundarea relației bilaterale cu România ar putea fi considerată una cu caracter special, bazată pe valori comune, prin realizarea proiectelor strategice în domeniul energetic și al infrastructurii de transport, liberalizării spațiului economic, consolidării dialogului politic și de securitate, cultural și educațional.

DUBLA PROVOCARE A ROMÂNIEI

PREZENTA MOȚIUNE ÎNCEARCĂ NU DOAR

să traseze direcțiile și prioritățile guvernării care aparține PNL, ci și să deschidă o dezbatere asupra liberalismului într-o lume într-o continuă schimbare.

Schimbarea, mai nou, se măsoară în decenii și nu în secole. De aici și ideea că trăim într-o epocă de confuzie și tranziție ideologică. Abordarea liberală are datoria de a se adresa unei societăți românești care, la rândul ei, a suferit transformări profunde în ultimele decenii.

Astăzi aproape 1/4 din populația României trăiește în diaspora, iar demografia a suferit schimbări profunde în raport cu momentul Revoluției din decembrie 1989. S-a schimbat semnificativ și raportul dintre rural și urban. Restanțele față de țările dezvoltate continuă să fie mari. Incoerența și lipsa de viziune a politicilor guvernamentale a făcut ca efortul de modernizare să nu țină pasul cu schimbările din lume.

România are de înfruntat concomitent două provocări. Prima se referă la procesul de modernizare, în sensul recuperării decalajelor față de lumea dezvoltată, prin: funcționarea unei economii capitaliste, un stat responsabil, o calitate a vieții comparabilă cu cea din țările dezvoltate (înțelegând prin aceasta sisteme de sănătate, de educație, de infrastructură

compatibile). Aceasta este misiunea guvernării noastre în următorii ani.

Totodată, guvernarea trebuie să gestioneze concomitent procese mult mai impredictibile și complexe, respectiv pregătirea României pentru organizarea și funcționarea societății viitoare. În acest sens, trebuie să răspundem mai multor provocări și întrebări, respectiv: cum se compatibilizează economia românească cu economia care se bazează pe cunoaștere, cum pregătește sistemul de educație noi generații care trebuie să se adapteze unei asemenea economii, cum pregătim infrastructura pentru a răspunde problemelor legate de mediu etc.

Moțiunea de față nu-și propune să dea răspunsuri tuturor domeniilor și problemelor. Și nici să-și aroge postura de a inventa soluții acolo unde acestea deja există.

România este astăzi în situația de a avea un președinte și un Guvern care împărtășesc aceeași viziune de dezvoltare a României și care își asumă obiective comune pe termen mediu și lung. Din acest motiv, parteneriatul cu președintele Klaus Iohannis va fi unul central în acțiunile noastre. Acest parteneriat va fi garanția unei dezvoltări consecvente și durabile a țării pentru următorii ani și un vector de stabilitate politică.

Este, însă, de datoria noastră să ne asumăm valori clare și să acționăm ca atare din postura de partid care își asumă misiunea de a dezvolta România. Partidul Național Liberal, prin istoria și tradiția sa, a fost întotdeauna forța modernizatoare a acestei țări. Suntem acum în fața unei noi provocări în ceea ce privește dezvoltarea. Și avem datoria să găsim resursele necesare pentru a înțelege realitatea cu care ne confruntăm și pentru a identifica soluțiile noastre din perspectivă liberală.